

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

หนังสือ

- ขจร สุขพานิช. "วิชาประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ไทย". ใน ปรัชญาประวัติศาสตร์.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช. "หนังสือพิมพ์กับรัฐบาล". ใน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์, 2523.
- จักรกฤษณ์ กาญจนศุภย์. การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลโดยกฎหมาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2524.
- จิต เศรษฐบุตร. หลักกฎหมายแพ่งละเมิด. โครงการตำราคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- ชาย อุบลเดชประชารักษ์. การหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร, 2511.
- นราธิปพงศ์ประพันธ์, กรมหมื่น. วิธีให้หนังสือพิมพ์ควบคุมกันเอง.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. ประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2525.
- บุญชนะ อัครถาวร. บันทึกวิเคราะห์วิจารณ์ 16 นายกรัฐมนตรีไทย. ประวัติศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. สถานะของวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน-เอกสารสัมมนาประวัติศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1, 2523.
- ปรางทิพย์ คาวเรือง. "พระราชบัญญัติการพิมพ์กับสภากาหนังสือพิมพ์" ใน สื่อมวลชนปริทัศน์. ปีที่ 1 ฉบับที่ 4, 2529.
- ปิยนาด บุนนาค. "ประวัติศาสตร์คืออะไร". ใน วารสารรามคำแหง 4:3. (ตุลาคม 2520).

- ปรีดี เกษมทรัพย์. วิชา น.402. บันทึกคำบรรยายของนักศึกษาปริญญาโทรุ่น
ปี 2521 ,คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. วิชากฎหมายแพ่งหลักทั่วไป. บทที่ 2 ลักษณะกฎหมายหน้า 9 จัดพิมพ์
โดย คณะกรรมการประสานงานฝ่ายนักศึกษา 2519 คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พินิจ รัตนกุล. รวมบทความปรัชญา. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์).
- พงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร, และคณะผู้จัดทำหนังสือพิมพ์เข็มทิศและพาที.
เข็มทิศยาตรา. โรงพิมพ์พิมพ์เทศ : กรุงเทพมหานคร.
- _____. "ทางสายเบรี่ยสายเดิม". ใน วันนักข่าว 5 มีนาคม, 2521.
- พิศิษฐ์ ชวลาธวัช. "กฎหมายและระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์"
ใน เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน.
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- พีระ จิโรสภณ. "ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์". ในเอกสารการสอนชุดวิชา
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์, เล่ม 1 สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2528.
- เฟด เอส. ซีเบอท. "ทฤษฎีสื่อสารมวลชนฝ่ายอิสระภาพนิยม" ในทฤษฎีสื่อสาร
มวลชน. แปลโดยเกษม ศิริสัมพันธ์ พิมพ์ครั้งที่ 1 , กรุงเทพมหานคร,
2513.
- มานิจ สุขสมจิตร. "ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับใหม่". ใน วารสาร ส.น.ท.
ฉบับเฉลิมพระชนพรรษาสมเด็จพระราชินีนาถ, 2530.
- วิลาสินี พิพิธกุล. "ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ที่มีผลกระทบต่อหนังสือพิมพ์".
สื่อมวลชนปริทัศน์ . ปีที่ 2 ฉบับที่ 7 (มีนาคม 2530).
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ. ปรัชญาเอ็กซิเตนเชียลลิสม์. พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์เจริญธรรม), 2526.
- ส. ศิวรักษ์. นักปรัชญาการเมืองฝรั่ง. โรงพิมพ์พิมพ์เทศ, 2519.
- สฤกษ์ วิฑูรย์. การผลักดันทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ในยุค "ประชาธิปไตย
แบบราชการ". ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ,2531.
- สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2 , 2529.

- สุกัญญา ศีระวนิช. "การหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย" ใน 30 ปี สมาคมนักข่าว, 5 มีนาคม 2528.
- _____. "การควบคุมหนังสือพิมพ์ในสมัยรัชกาลที่ 6". ใน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับหนังสือพิมพ์. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์), 2531.
- _____. หนังสือพิมพ์ไทย จากปฏิวัติ 2475 ถึงปฏิวัติ 2516. (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช), 2526.
- สุกิจ เจริญรัตนกุล. วัฏจักรการเมืองไทย : เลือกตั้ง-รัฐประหาร. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์), 2529.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสียร. การสื่อสารกับสังคม. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2533.
- สุรัตน์ นุ่มนนท์. "หนังสือพิมพ์กับกฎหมายการพิมพ์". ใน วิทยาสารปริทัศน์, 2513.
- สุวิทย์ ยิ่งวรพันธ์. การบริหารแรงงานในประเทศไทย. (กรุงเทพมหานคร : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย), 2520.
- สำเริง คำพะอู. "เลิกประกาศคณะปฏิรูปฉบับที่ 42 ได้แล้ว". ใน มองวงการหนังสือพิมพ์. สำนักพิมพ์พิราบ, 2532.
- อนุช อาภาภิรม. วันนักข่าว. 5 มีนาคม 2518.
- อาวุธ, นามแฝง. "ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับใหม่) กับสภาการหนังสือพิมพ์" ใน วารสาร ส.น.ท. ฉบับเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. 5 ธันวาคม 2530.
- อี.เอช.คาร์. "ประวัติศาสตร์คืออะไร". แปลโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. วารสารธรรมศาสตร์ 4:3 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม, 2518).
- อีไล อาเบล. "เสรีภาพของหนังสือพิมพ์". ใน วันนักข่าว, 5 มีนาคม 2526. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนต), 2526 .
- เอิลร์ วาเรน. สาธารณรัฐจะอยู่ได้ก็ด้วยช่วยกันรักษา. แปลโดย สฤษดิ์ผลชมไพศาล. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แพร์พิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล), 2516.
- เอ็ม. เจ. อาร์มอน. ความคิดทางการเมือง. แปลโดย เสน่ห์ จามริก.

หนังสือพิมพ์

- เข็มทิศมติชน. 12 มกราคม 2521.
 ชาวไทย. 25 เมษายน 2518.
 ____ . 25 ธันวาคม 2519.
 ____ . 21 มกราคม 2520.
 ____ . 31 มกราคม 2520.
 ____ . 17 กุมภาพันธ์ 2520.
 ____ . 19 กุมภาพันธ์ 2520.
 ____ . 27 กุมภาพันธ์ 2520.
 เดลินิวส์. 27 มกราคม 2520..
 ____ . 30 สิงหาคม 2523.
 เดลินิวส์. 16 กุมภาพันธ์ 2520.
 ____ . 4 มีนาคม 2520.
 ____ . 24 มิถุนายน 2520.
 ____ . 23 มกราคม 2521.
 ____ . 19 ตุลาคม 2531.
 ตะวันสยาม. 26 มกราคม 2520.
 ____ . 13 กรกฎาคม 2520.
 ตะวันออกปริทัศน์. 8 เมษายน 2520.
 ไทยรัฐ. 26 มกราคม 2520.
 ____ . 1 เมษายน 2520.
 ____ . 23 มิถุนายน 2520.
 ____ . 4 สิงหาคม 2524.
 ____ . 14 มิถุนายน 2528.
 ____ . 27 พฤษภาคม 2533.
 ____ . 19 พฤศจิกายน 2533.
 แนวหน้า. 5 กรกฎาคม 2533.

- บ้านเมือง. 26 มีนาคม 2520.
 ____ . 21 เมษายน 2520.
 ____ . 5 มีนาคม 2521.
 ____ . 4 กรกฎาคม 2533.
 ____ . 4 ตุลาคม 2533.
 ประชาธิปไตย. 17 กรกฎาคม 2519.
 ผู้แทนราษฎร. ตุลาคม 2532.
 มติชน. 16 มกราคม 2524.
 ____ . 16 พฤศจิกายน 2532.
 สยามรัฐ. 28 มกราคม 2520.
 ____ . 2 พฤศจิกายน 2520.
 ____ . 29 มกราคม 2520.
 ____ . 28 ตุลาคม 2531.
 ____ . 15 พฤศจิกายน 2531.
 ____ . 28 พฤศจิกายน 2531.
 ____ . 4 กรกฎาคม 2533.
 อาทิตย์. 13 มิถุนายน 2521.

เอกสารและสิ่งพิมพ์

- กรมวิชาการ, กอง. "รายงานการประชุมกรรมธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ...". กองกรรมธิการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.
 กรรมธิการ, กอง. "รายงานการประชุมคณะกรรมธิการวิสามัญร่วมกันพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ ครั้งที่ 1, 5, 7 และ 10, 2530.
 ชาวไทย. สำนักงานแถลงข่าวไทย สถานทูตไทย ฉบับที่ 9 กันยายน 2521.
 ข่าวประชาสัมพันธ์, วิทยุสารประจำวัน. ประจำวันอังคารที่ 8 มีนาคม 2514.
 ____ . ประจำวันอังคารที่ 13 มีนาคม 2516.
 ____ . ประจำวันที่ 8 ตุลาคม 2519.
 ____ . ประจำวันที่ 13 สิงหาคม 2520.
 ____ . ประจำวันที่ 18 สิงหาคม 2520.
 ____ . ประจำวันที่ 2 กันยายน 2520.

____. ประจำวันที่ 1 ตุลาคม 2520.

____. ประจำวันที่ 14 ตุลาคม 2520.

บันทึกการสนทนาประชาธิปไตยระหว่างนายธานีินทร์ กรัยวิเชียร กับนายดุสิต
ศิริวรรณ.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2521 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2528.

(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมเกษตรกรรมแห่งประเทศไทย), 2529.

รัฐสภาสาร. ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ . (กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรม
สารจำกัด), 2533.

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 75 ตอนที่ 85 (ฉบับพิเศษ) วันที่ 27 ตุลาคม 2501.

____. เล่ม 93 ตอนที่ 120 วันที่ 6 ตุลาคม 2519.

____. เล่ม 93 ตอนที่ 121 (ฉบับพิเศษ) วันที่ 7 ตุลาคม 2519.

____. เล่ม 93 ตอนที่ 125 (ฉบับพิเศษ) วันที่ 11 ตุลาคม 2519.

____. เล่ม 93 ตอนที่ 135 (ฉบับพิเศษ) วันที่ 22 ตุลาคม 2519.

____. เล่ม 107 ตอนที่ 231 (ฉบับพิเศษ) วันที่ 17 พฤศจิกายน 2533.

รายงานการประชุมวุฒิสภาสสมัยสามัญ สมัยที่ 1 ครั้งที่ 6/2530.

สยามจดหมายเหต. บันทึกข่าวสารและเหตุการณ์, 2519.

____. บันทึกข่าวสารและเหตุการณ์, 2520.

วารสารข้าราชการ. กุมภาพันธ์ 2517.

เอกสารกรมตำรวจ กองกำกับการ 3 สันติบาล.

เอกสารข่าวรัฐสภา. (16 ตุลาคม 2529).

เอกสารสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

ภาษาอังกฤษ

Book

A.H. Robertson. Human Rights in National & International
Law. New York : Occana Publications, Inc, 1970.

Benedict Anderson. Withdrawl Symptoms : Social and
Cultural Aspects of the October Coup". Bulletin of
Concerned Asian Scholar's. (July-September, 1977).

- David Lowenthal "Montesquieu". in History of Political Philosophy. Edited by Leo Strauss and Joseph Cropsey. Chicago : Rand Mc Nally & Company, 1964.
- Henry M. Magid. "Jeremy Bentham-James Mill" in History of Political Philosophy by Leo Strauss and Joseph Cropsey. Chicago : Rand Mc Nally & Company, 1963.
- Joseph Dunner. Dictionary of Political Science. New Jersey : Little Field Adams & Co, 1970.
- K. Charoenwattana and T.C.Palnupap. "Ominous Clouds Hang Over the Future of Draft Constitution". The Nation Review. June 4, 1978.
- M.Judo Harmon. Political Thought from Plato to the Present. New York : McGraw-Hill Book Company, 1964.
- Peter Fish. "Kriangsak Spends More on Arms" Far Eastern Economic Review. (September 1, 1978).
- Peter M. Sandman, David M. Rubin and David B. Sachsman. Media, an Introductory Analysis of American Mass Communication. 2ND ED, New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1976.
- Richard Nation. "The military Muscle" Far Eastern Economic Review. (November 4, 1977).
- Staff of the New York Times. the Pentagon Papers. New York : Bantam Books, Inc, 1971.

Newspaper

Bangkok World. March 9, 1977.

การพิจารณา

การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับกฎหมายการพิมพ์ฉบับใหม่
ใน
รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 5/2533

นายเจริญ เขาวนประยูร ส.ส. จังหวัดเชียงใหม่ พรรคเอกภาพ

การเสนอปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติการพิมพ์ในครั้ง นี้ ก็เพื่อที่จะให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ได้มีอิสระในการที่จะเสนอข่าว ในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและบ้านเมือง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ซึ่งเป็นข้อหนึ่งที่ได้มีการยกเลิกในครั้ง นี้ โดยมีเหตุผลที่จำเป็น คือ คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 นั้นได้บั่นทอนการเสนอข่าวของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์นานานัปการ เป็นคำสั่งที่ออกมาใช้ในขณะที่มีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งมีภาวะจำเป็นในขณะนั้น แต่ปัจจุบันนี้ภาวะความจำเป็นได้หมดไปแล้ว ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้บุคคลมีสิทธิเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา รวมทั้งได้มีการกฎหมายอื่น ๆ ใช้บังคับอยู่แล้ว เช่น ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติการพิมพ์ คำสั่งคณะปฏิรูปฉบับนี้ได้คุกคามสิทธิเสรีภาพในการเขียน การพิมพ์ การโฆษณา เป็นผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์และผู้เกี่ยวข้องได้รับความกระทบกระเทือน

อีกประการหนึ่ง ตามร่างของรัฐบาลที่ได้เสนอมานี้ นั้น เห็นว่าไม่ได้ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเท่าที่ควรคล้าย ๆ กับว่าเอาตรวนออกแล้วเอาแอกไปใส่ให้เขาเพิ่มเติมหนักขึ้นไปอีก เช่นกรณีเจ้าพนักงานการพิมพ์ อันหมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัดและอธิบดีกรมตำรวจ มีความเห็นอย่างไรก็ส่งไปยังศาล แต่ร่างของรัฐบาลนี้จะต้องผ่านรัฐมนตรีมหาดไทยอีกซึ่งจะทำให้การพิจารณาล่าช้า กระทบกระเทือนถึงผู้ดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์

นายอุทร ทองน้อย ส.ส.จังหวัดยโสธร พรรคประชาธิปัตย์

หลักการที่ดี ก็คือกฎหมายจะต้องให้ประชาธิปไตยประชาชนให้มาก หลักการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน คือ เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อรับใช้สังคม เพื่อสร้างสรรค์ประเทศชาติบ้านเมือง เพื่อสร้างสรรค์ระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นอย่าเพิ่งไปวิตกกังวลว่า หนังสือพิมพ์นั้นจะไม่มีจรรยาบรรณ หนังสือพิมพ์จะปราศจากการควบคุมกันเองนั้นไม่น่าเชื่อ เพราะว่าหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ได้เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจใหม่ อย่างน้อยเขาก็ได้นำบริษัทของเขาเข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นหุ้นส่วนมหาชน นับหมื่นล้าน พันล้าน การที่จะออกหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ต้องลงทุนกันเป็นหลายล้าน เพราะฉะนั้นหนังสือพิมพ์เองก็น่าจะควบคุมโดยเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์ เนื่องจากปัจจัยการผลิตของหนังสือพิมพ์มีความสำคัญ เพราะฉะนั้นหนังสือพิมพ์เขาก็ต้องควบคุมตัวเอง

นายเสริมศักดิ์ กาญจนะ ส.ส.จังหวัดระยอง พรรคชาติไทย

หลักการที่รัฐบาลเสนอนั้น น่าจะเป็นทางสายกลางที่ยังสังคมเราให้อยู่ด้วยกันด้วยความปกติสุขได้ ก็ต้องยอมรับความจริงว่าในบทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนี้เป็นบทบาทที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประชาชน เป็นการชักนำประชาชนให้มีความเชื่อถือเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่มีขอบเขตจำกัดไว้เหมือนกับที่รัฐธรรมนูญนี้ ให้จำกัดสิทธิในการพูด การเขียนอะไรไว้ก็ตามคนอื่นซึ่งอาจจะโดนละเมิดได้ เพราะฉะนั้นในกรอบที่รัฐบาลได้วางไว้ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ เป็นสายกลาง ที่สามารถจะให้สังคมอยู่ด้วยกันได้ โดยเฉพาะในมาตรา 11 ตามร่างของรัฐบาลนี้ นอกจากจะเป็นอำนาจของท่านรัฐมนตรีมหาดไทยที่จะอุทธรณ์คำสั่งการปิดหนังสือพิมพ์แล้ว ก็ยังไม่ตัดสิทธิในการที่จะเอาหนังสือพิมพ์ทั้งหลายที่เห็นว่าไม่เป็นธรรมจะเข้าไปอุทธรณ์ต่อศาลนั้น ก็เป็นสิ่งที่ จะให้ความเป็นธรรมทั้ง 2 ชั้น ทั้งชั้นฝ่ายบริหารและกระบวนการยุติธรรม ในสังคมเรานั้นถ้าอยู่ด้วยกันในขอบเขตที่มีความสมดุลกันแล้ว น่าจะนำสังคมไปสู่ความสงบสุขได้มากกว่า

นายจรัส พัวช่วย ส.ส.จังหวัดเพชรบูรณ์ พรรคเอกภาพ

ประการที่ 1 เรื่องการเปิดหนังสือพิมพ์ ในปัจจุบันทางผู้มีอำนาจคือเจ้าพนักงานการพิมพ์อธิบดีกรมตำรวจ และผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นได้พิจารณาอนุญาตให้เปิดหนังสือพิมพ์จึงเปิดได้ แต่ร่างใหม่ของรัฐบาลให้พิจารณาอนุญาตเหมือนกัน แต่ว่าจะเปรียบเทียบในการอนุญาตนั้นค่อนข้างจะความละเอียดมากขึ้น ขั้นตอนในการเปิดหนังสือพิมพ์ขั้นตอนการอนุญาตมากขึ้น ซึ่งไม่น่าปฏิบัติ

ประการที่ 2 ในการปิดหนังสือพิมพ์ คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ซึ่งแก้ไขเมื่อปี 2525 ขณะนั้นท่านรัฐมนตรีวัฒนา อัศวเหม ท่านเป็นคนเสนอแก้ไขให้ศาลเป็นผู้ชี้ขาดแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย แต่มาถึงวันนี้ทางรัฐบาลเองกลับเสนอกลับมาใหม่บอกว่า เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ปิดหนังสือพิมพ์ ให้หนังสือพิมพ์อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยภายใน 7 วัน แล้วให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาภายใน 15 วัน รวมเป็น 21 วัน ซึ่งขั้นตอน 21 วันนี้อำนาจตกอยู่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งถอยหลังเข้าคลองมาก หลังจากนั้นขั้นตอนจึงจะไปศาลแพ่ง ศาลฎีกา ซึ่งช่วงนี้เป็นช่วงที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็นอย่างยิ่ง

ส่วนสาระสำคัญที่น่าตกใจมากที่สุด ก็คือ ในมาตรา 10 ของรัฐบาลนั้นได้ฟังเกี่ยวกับความผิด เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และความมั่นคงของรัฐ ซึ่งตรงนี้น่าตกใจที่ว่า เมื่อสมัยที่แล้วได้เชิญท่านผู้ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่อความมั่นคงของรัฐมาชี้แจง มาให้คำจำกัดความ แต่ปรากฏว่าท่านไม่สามารถจะชี้แจงให้ได้ เราก็เกิดความตระหนักตกใจว่า ถ้ารัฐจะปิดหนังสือพิมพ์โดยอาศัยช่องว่างตรงนี้ ก็จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนและหนังสือพิมพ์เป็นอย่างยิ่ง

นายสุธี ภูวพันธุ์ ส.ส.จังหวัดสุรินทร์ พรรคเอกภาพ

ในเรื่องสภาการหนังสือพิมพ์นั้น ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ได้มีองค์กรของตัวเอง หลายองค์กรตั้งท่านจะเห็นว่า มีสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าว สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิง สมาคมช่างภาพ สมาคมอะไรต่าง ๆ หลายสมาคม จนเวลานี้เป็นสมาพันธ์ซึ่งร่วมกันในการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ก็ดี การควบคุมหนังสือพิมพ์ด้วยกันเองก็ดี คิดว่าสมาคมหนังสือพิมพ์หรือสหพันธ์หนังสือพิมพ์นั้นสามารถที่จะดำเนินการได้ การออกกฎหมายเกี่ยวกับสภาหนังสือพิมพ์ขึ้นมาอีกนั้น เห็นว่าคุณประโยชน์ก็จะมีเช่นกันกับที่หนังสือพิมพ์เขามีองค์กรของเขาอยู่แล้ว

นายอาคม เองฉ้วน ส.ส.จังหวัดกระบี่ พรรคประชาธิปัตย์

สภาการหนังสือพิมพ์ก็เป็นเรื่องที่น่ากลัว เพราะว่าธุรกิจนี้มีทั้งธุรกิจเล็กและธุรกิจใหญ่ มีทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน บางทีออกรายเทศกาลก็มี มีการเป็นห่วงกันว่าสภาการหนังสือพิมพ์นี้จะถูกรวบงำด้วยหนังสือพิมพ์ฉบับยักษ์ ๆ เพียง 2-3 ฉบับ นั่นก็เป็นเรื่องที่น่าคิด คนที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการในสภาฯนี้ จะต้องไปหาวิธีการกำจัดหรือแก้ไขปัญหาดังนี้ให้ได้ แล้วสภาการหนังสือพิมพ์จะเป็นที่น่าไว้วางใจ

นายจำลอง คุรุฑนทศ ส.ส.จังหวัดนครราชสีมา พรรคปวงชนชาวไทย

พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจของเจ้าพนักงานการพิมพ์แต่ผู้เดียว บทบังคับเฉพาะที่ว่าขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือไม่ หรือขัดต่อความมั่นคงของชาติหรือไม่ คำว่าศีลธรรมอันดีและความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้น เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำว่าความผิดต่อความมั่นคงนั้น มีคำจำกัดความไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ แต่คำว่าความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนนั้นไม่มีคำจำกัดความ เป็นไปตามอำเภอใจของผู้มีอำนาจในขณะนั้น ซึ่งเป็นโทษอย่างยิ่งที่บางเรื่องบางอย่างนั้นถึงแม้จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน แต่ว่าถ้าเป็นโทษต่อรัฐบาล ต่อตัวรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจถือว่าเรื่องนี้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ได้ แต่ในขณะเดียวกันในข้อความอย่างนั้นอาจจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็น่าเป็นห่วงมาก

นายชุมพล ศิลปอาชา ส.ส.จังหวัดสุพรรณบุรี พรรคชาติไทย

กฎหมายการพิมพ์เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคล 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 สิทธิและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ประเภทที่ 2 สิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพราะฉะนั้นสภาพปัญหาจึงมีการถกเถียงกันมาโดยตลอดว่าเขตและข้อจำกัดในสิทธิและเสรีภาพของทั้ง 2 ฝ่ายควรจะอยู่ที่ไหน

ในด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ รัฐธรรมนูญในมาตรา 34 วรรคสอง การจำกัดสิทธิเสรีภาพในวรรคหนึ่งนั้นสามารถกระทำได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองประชาชนนั้น เป็นประเด็นที่ 1 ประเด็นที่ 2 คุ้มครองสิทธิเสรีภาพและเกียรติยศชื่อเสียงของบุคคลอื่น ๆ ประเด็นที่ 3 เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ประเด็นที่ 4 เพื่อป้องกันและระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญในมาตรา 34 ได้กำหนดมาให้ทั้งสิทธิและเสรีภาพเต็มที่ เพราะการสื่อข่าวสารนั้นเป็นหัวใจสำคัญของระบอบการปกครอง แต่ขณะเดียวกันระบอบประชาธิปไตยก็ไม่ได้หมายความว่า จะให้สิทธิและเสรีภาพไปก้ำกึ่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น เพราะฉะนั้นในรัฐธรรมนูญนั้นวางกติกาว้อย่างยุติธรรมทั้งสองวรรค แต่กฎหมายพระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารที่จะใช้ประโยชน์ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เพราะฉะนั้นวัตถุประสงค์ของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้มันต่างกัน ถ้าเราเข้าใจพื้นฐานอันนี้แล้ว เราจะสามารถเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้

เรื่องอำนาจฝ่ายบริหารที่ใช้กฎหมาย เพื่อดูแลจัดระเบียบกิจการให้เกิดความเรียบร้อย เมื่อกฎหมายมีเจตนาที่จะให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้บริหาร เพราะฉะนั้นอำนาจบางอย่างในการวินิจฉัยเบื้องต้นของฝ่ายบริหารก็ต้องคงสภาพไว้พอสมควร ไม่เช่นนั้นฝ่ายบริหารจะไม่สามารถดำเนินการบริหารกฎหมายได้ ดังนั้นสิ่งจำเป็นก็คือ ต้องมาพิจารณากันว่าจะให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารมากน้อยแค่ไหน กฎหมายการพิมพ์มีจุดอ่อนตรงนี้ ตรงที่ว่าให้อำนาจฝ่ายบริหารมากเกินไป ไม่มีการยึดหยุ่นในการอุทธรณ์ กำหนดอย่างเดียวว่าเมื่อปิดแล้วต้องอุทธรณ์รัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีบอกยกอุทธรณ์ก็จบกัน และสิ่งนี้เองที่เราต้องมาแก้ไขกฎหมายใหม่ที่จะใช้มารับรอง สำหรับคุณจรัสนั้นก็ให้อุทธรณ์ต่อสภาการหนังสือพิมพ์คงจะทำไม่ได้ เพราะว่าเอกชนจะไปยกเลิกอำนาจรัฐคงเป็นไปไม่ได้

ในเรื่องธุรกิจหนังสือพิมพ์ คนที่น่าคุ้มครองและเป็นห่วงมากที่สุดก็คือ ผู้สื่อข่าวและคอลัมนิสต์ และพวกที่เขียนวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ เราควรจะหามาตรการที่ดีและมีประสิทธิภาพพอสมควรที่จะคุ้มครองคนประเภทนี้ ไม่ใช่ให้นายทุนออกมีเงินแค่ 100,000-200,000 บาท ไปออกหนังสือพิมพ์เพื่อประโยชน์ของตัวเองได้ ลักษณะอย่างนี้ก็ควรที่จะได้รับการพิจารณาหามาตรการป้องกันไว้ด้วยในตัว

นายโสภณ เพชรสว่าง ส.ส. จังหวัดบุรีรัมย์ พรรคมวลชน

ในร่างฉบับนี้ กฎหมายได้เขียนเอาไว้ชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะมาตรา 11 นั้นได้ให้สิทธิอุทธรณ์ภายใน 7 วัน และบังคับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องวินิจฉัยภายใน 15 วัน ซึ่งก็เป็นเวลาอันสมควร เมื่อผู้อุทธรณ์นั้นไม่พอใจก็สามารถอุทธรณ์ต่อศาลแพ่งหรือศาลที่ภูมิลำเนาตั้งอยู่ได้ นอกจากนี้ในวรรคต่อมายังได้เขียนไว้อีกว่า เพื่อการรวดเร็วในการพิจารณาให้ศาลชั้นต้นรีบพิจารณาแล้วส่งไปศาลฎีกาวินิจฉัย ไม่ต้องผ่านศาลอุทธรณ์

การที่เราจะเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่ทำได้แต่ต้องมีขอบข่าย ถ้าหากเราไม่มีร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับนี้รับรองไว้ โดยยกเลิก พร.42 แล้ว มันก็ไม่แน่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นเพื่อนสมาชิกที่เป็นห่วงว่า ทางเจ้าพนักงานการพิมพ์จะใช้อำนาจปิดหนังสือพิมพ์โดยไม่มีเหตุผลนั้น อย่าได้เป็นห่วง

นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ในอดีตที่ผ่านมาเกือบ 10 ปีเต็ม รัฐมนตรีทุกท่านนั้นจะไม่พยายามแตะต้องในกฎหมายฉบับดังกล่าวเลย ถ้าหากว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีได้กระทบกับความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมืองหรือความมั่นคงของชาติ จะไม่กระทำเป็นอันขาด และการที่จะปิดหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่งนั้นไม่ใช่ลงข่าวก็ปิดกันทันที หากเป็นเช่นนั้นไม่ ทางฝ่ายเจ้าพนักงานการพิมพ์จะต้องออกคำสั่งเตือนถึง 3 ครั้งด้วยกัน ครั้งแรกก็ออกหนังสือเตือนถ้าลงข่าวอีกในลักษณะดังกล่าวก็จะเตือนอีก และก็เตือนถึงครั้งที่ 3 ครั้งที่ 4 ถึงจะปิดไม่ได้กระทำโดยพลการ

ในเรื่องการเปิดหนังสือพิมพ์ เราได้แก้ไขแล้วในมาตรา 47 ผู้ที่เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ต้องปฏิบัติ 1. ต้องจดทะเบียน ต้องมีชื่อตัว ชื่อสกุล มีคำรับรองคุณสมบัติ ตาม มาตรา 15 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ เป็นผู้มีสำเนาในราชอาณาจักร ทั้งหมดนี้คือเงื่อนไขอย่างง่าย แล้วก็ยังมีเงินทุน ลองกฎหมายฉบับนี้ออกไปหนังสือพิมพ์จะเกิดขึ้นมาเป็นร้อยฉบับ แต่เมื่อเกิด ได้ง่ายอย่างนี้อำนาจรัฐต้องมีบ้างพอสมควร อำนาจรัฐที่นี้หมายถึง การปิดหนังสือพิมพ์

ประวัติผู้เขียน

นางสาวบุปผา ช้างแก้ว เกิดวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2510 ที่อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิเทศศาสตรบัณฑิต ภาควิชาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในปีการศึกษา 2532 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2532 และได้รับทุนผู้ช่วยสอน ของภาควิชาการหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2532 และปี 2533 ติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี